

NOTAT

27-06-2024

Vores reference:

Sag: 2024104669

Havplansekretariatet

SØFARTSSTYRELSEN

Caspar Brands Plads 9

4220 Korsør

Tlf. 72 19 60 00

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Espoo-bilag til den sammenfattende redegørelse

Danmark er i medfør af Espoo-konventionen forpligtet til at give potentielt berørte lande besked om planlagte projekter/planer, der kan have betydelig miljømæssig indvirkning på tværs af grænserne. Formålet med Espoo-høringen af ændringer af Danmarks Havplan har været at give berørte nabolande mulighed for at give indspil og kommentarer til de miljømæssige konsekvenser af ændringerne, før de gennemføres.

Der er i overensstemmelse med Espoo-konventionen udarbejdet en særskilt miljøvurdering af de potentielle grænseoverskridende effekter *Vurdering af grænseoverskridende miljøpåvirkninger af ændring af Danmarks havplan*. Rapporten, der er tilgængelig på havplan.dk, er udarbejdet af COWI, og sendt i høring fra den 27. november 2023 til den 5. februar 2024.

I alt har 7 nabolande afgivet svar i høringsperioden. Der er samlet afgivet 53 høringssvar. Fordelt således: 1 svar fra Holland, 10 svar fra Tyskland, 5 svar fra Polen, 1 svar fra Letland, 9 svar fra Finland, 2 svar fra Norge og 25 svar fra Sverige.

De overordnede hovedtemaer i Espoo-svarene vedrører; 1) Presset på sejladskorridorer i lyset af udbygningen af havvind, 2) Potentielle grænseoverskridende miljøpåvirkninger, 3) Manglende beskrivelse af det kumulative pres, særligt i lyset af Danmarks ønske om udbygning af havvind, 4) Lynetteholms evt. påvirkning af saltindholdet i Østersøen, samt 5) CO₂-lagring. Derudover har der været stillet mere konkrete miljøfaglige spørgsmål til miljørapporten om grænseoverskridende påvirkninger. Disse spørgsmål adresseres ikke i nærværende notat.

1. Presset på sejladskorridorer i lyset af udbygningen af havvind

Norge, Tyskland, Sverige, Holland og Finland udtrykker betænkeligheder vedr. udbygningen af havvind og påvirkningen af skibsfarten i danske farvande. Tyskland og Holland ønsker ændringer af de eksisterende sejladskorridorer på tværs af landegrænserne, som kan påvirke skibstrafikken på dansk område. Det skyldes hovedsagligt ønsket om udbygning af havvind i de respektive lande. Finland bemærker desuden, at der bør være fokus på,

at havvindmølleparker kan påvirke skibstrafiksystemer, maritim radar- og radiokæder samt den maritime sikkerhed.

Svar

Havplansekretariatet følger udviklingen vedrørende ønsker om ændring af sejladskorridorer på tværs af landegrænserne og vil indstille til evt. fremtidige ændringer, når det skønnes nødvendigt.

2. Potentielle grænseoverskridende miljøpåvirkninger

Holland, Polen, Tyskland, Sverige og Finland rejser betænkeligheder i forhold til grænseoverskridende påvirkninger på fugle, flagermus, marine pattedyr, fisk og naturbeskyttelsen. Det er særligt i forhold til bemærkninger om manglende vurdering af påvirkningerne i Espoo-rapporten.

Svar

Der vil i forbindelse med de konkrete planer og projekter for vedvarende energi blive udført de nødvendige miljøvurderinger herunder habitatvurdering. Der vil i den forbindelse ske en konkret afvejning i forhold til beskyttelseshensyn mv., herunder mulighederne for fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv. Der vil i den forbindelse ske en inddragelse af nabolande i henhold til reglerne i Espoo-konventionen, og der opfordres til, at der indsendes bemærkninger i forbindelse hermed.

De respektive lande har i forbindelse med besvarelsen af deres høringssvar få tilsendt en uddybende vurdering af påvirkninger på trækruter for flagermus, fisk og marine pattedyr.

3. Manglende beskrivelse af det kumulative pres, særligt i lyset af Danmarks ønske om udbygning af havvind

Norge, Sverige, Polen, Holland, Finland og Tyskland rejser spørgsmål vedr. Espoo-rapportens beskrivelse af det kumulative pres som følge af udbygningen af vedvarende energi. Sverige, Polen og Tyskland rejser bekymring for udbygningens betydningen for fiskeriet.

Svar

De potentielle grænseoverskridende kumulative påvirkninger vil afhænge af den konkrete udnyttelse af arealerne, i takt med at de bliver realiseret sammen med relevante aktiviteter i de omkringliggende lande.

Der er i Danmark igangsat en række initiativer, der skal søge at afdække de kumulative miljøeffekter, der kan være forbundet med den kommende udbygning af havvind. Der er bl.a. igangsat et projekt, hvor der i perioden 2022-2025 skal sikres et bedre datagrundlag, der kan understøtte den langsigtede planlægning for og beslutninger om udbygning af ny storskala havvind. Projektet skal bidrage til at efterkomme den massive efterspørgsel på udbygning af havvind de kommende år og ligeledes søge at afdække de kumulative miljøeffekter, der kan være forbundet herved. Resultatet af den pågående havvindscreening foreligger ultimo 2025. I denne screening, vil der også blive inddraget oplysninger om eksisterende fiskeriaktiviteter. Arbejdet forventes færdig i 2025

4. Lynetteholms evt. påvirkning af gennemstrømning og saltindhold i Østersøen

Letland, Sverige og Tyskland har udtryk ønske om at få verificeret ændringerne i saltindholdet i Østersøen på baggrund af landindvindingsprojektet Lynettholm.

Svar

Miljøkonsekvensvurderingen for Lynetteholm (*Lynetteholm - Supplerende Miljøkonsekvensrapport* fra marts 2023. COWI) indeholder beregninger vedr. projektets blokerende effekter på vandgennemstrømningen i Øresund. Disse viser en marginal blokerende effekt på mellem 0,23 og 0,25 pct. Det fremgår endvidere af miljøkonsekvensvurderingen, at Lynetteholm får ingen eller en minimal grænseoverskridende indvirkning på landende omkring Østersøen. En tredjepart (Deltares, NL), har gennemført en uvildig gennemgang af modellering og beregningsforudsætninger. Deltares har ikke påvist væsentlige fejl eller mangler ved beregningerne.

5. CO₂-lagring

Tyskland og Sverige spørger til grundlag og efter hvilke kriterier, områderne til CO₂-lagring er blevet udvalgt, hvordan brugen af arealerne konkret vil se ud. Herunder spørger Tyskland ind til muligheden for, at CO₂-udslip kan påvirke fiskeriet.

Svar

Energistyrelsen har i 2022-2023 gennemført en strategisk miljøvurdering af områderne. I denne undersøgelse er det konkluderet, at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning på miljøet. I forbindelse med de konkrete projekter vil der foretages yderligere miljøvurdering af risikoen for væsentlig påvirkning på miljø og natur. Der kan ikke meddeles tilladelse til lagringsprojekter, medmindre det kan påvises, at der ikke er risiko for væsentlig udsivning, og at lagringen kan foregå sikkerhedsmæssigt og miljømæssigt forsvarligt.

Yderligere uddybning

Efterfølgende er to nabolande vendt tilbage med ønske om yderligere uddybning af de grænseoverskridende miljøkonsekvenser hhv. Sverige og Polen.

Sverige ønskede yderligere uddybning af nogle tidligere bemærkninger vedrørende grænseoverskridende kumulative påvirkninger.

Svar

For så vidt angår de potentielle grænseoverskridende kumulative påvirkninger, vil det afhænge af udnyttelsen af planens udpegninger af arealer til konkrete projekter i takt med, at de bliver realiseret, sammen med relevante aktiviteter i de omkringliggende lande.

Hvis disse projekter og aktiviteter viser sig at have grænseoverskridende miljøeffekter, skal der gennemføres selvstændige Espoo-høringer af de konkrete projekter, hvor Sverige vil få mulighed for at blive hørt.

Sverige fandt besvarelsen fyldestgørende, og betragtede Espoo-processen afsluttet fra deres side.

Polen påpegede i deres samlede tilbagemelding, at de ikke fandt den fremsendte besvarelse tilfredsstillende. Polen ønskede på den baggrund en yderligere uddybning af: 1) ændringsbekendtgørelsens kort- og langsigtede virkninger på hele økosystemet, herunder en række polske Natura 2000-områder, og 2) en analyse af de forventede kumulative virkninger på de polske havområder med særlig vægt på fugle, fauna og bevarelse af migrationskorridorer for fugle og havpattedyr samt gydeområder for fisk, inklusive forslag til afbødende foranstaltninger og en vurdering af deres effektivitet.

Polen gav i forlængelse heraf udtryk for, at de primært var bekymrede for negative påvirkninger af bilag IV-arter på udpegningsgrundlaget i polske Natura 2000-områder og mener ikke, at vurderingen af de kumulative påvirkninger af planen er tilstrækkelig belyst, jf. SVM-direktivets bestemmelser.

Svar

Det vurderes ikke muligt at levere analyser på det efterspurgte detaljeniveau set i lyset af havplanens overordnede planniveau.

De potentielle grænseoverskridende kumulative påvirkninger vil afhænge af udnyttelsen af planens udpegninger af arealer til konkrete projekter i takt med, at de bliver realiseret sammen med relevante aktiviteter i de omkringliggende lande. Hvis disse projekter og aktiviteter viser sig at have grænseoverskridende miljøeffekter, skal der gennemføres selvstændige Espoo-høringer af de konkrete projekter.

Udnyttelsen af udviklingszonerne til vedvarende energi ved bl.a. Bornholm vurderes, pga. karakteren af aktiviteten og afstanden til Natura 2000-områderne, ikke vil påvirke arter og habitatnaturtyper i Natura 2000-områder.

Fsva. den strategiske miljøvurdering af havplanen lever den op til SVM-direktivets bestemmelser, herunder kravet til vurderingen af kumulative påvirkninger. Der er på det grundlag foretaget en vurdering efter habitatdirektivets regler af både område- og artsbeskyttelsen under hensyntagen til det overordnede planniveau, som havplanen er udarbejdet på.

Vurderingen af de kumulative påvirkninger er foretaget i overensstemmelse med SVM-direktivets artikel 5 og indeholder i overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, ”de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges

under hensyntagen til den aktuelle viden og de gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad den/det indeholder, på hvilket trin den/det befinder sig i beslutningsforløbet, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb, således at dobbeltvurdering undgås”. Oplysningerne skal ses i lyset af, hvor overordnet den danske havplan er.

I forbindelse med yderligere sektorplanlægning, hvor planlægningen detaljeres og konkretiseres, vil vurderingerne af de sandsynlige væsentlige virkninger på miljøet, herunder de kumulative påvirkninger, ligeledes blive mere detaljerede og præciserede.

Polen bekræftede d. 24. juni, at de anser Espoo-processen fsva. Polen for afsluttet.

Den 25. juni 2024 meddelte Danmarks PoC, at høringen var overstået.